

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ
Андрій ФОМЕНКО
____.____.____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РОБОТА З ІНФОРМАЦІЄЮ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ»

Освітній ступінь: бакалаврський
Спеціальність: 073 «Менеджмент»
Освітня програма: «Фінансово-економічна безпека та ризик-менеджмент» від 25.06.2019 р. №491
Статус навчальної дисципліни: вибіркова
Мова навчання: українська

Дніпро – 2020

Робота з інформацією з обмеженим доступом // Робоча програма навчальної дисципліни – Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. – 20 с.

РОЗРОБНИК:

Крамаренко Ю.М., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ:

1. Філей Ю.В., декан юридичного факультету Національного університету «Запорізька політехніка», кандидат юридичних наук, доцент.

2. Волчанов Д.М., заступник начальника штабу оперативного управління ГУ ДФС у Запорізькій області, підполковник податкової міліції.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін
___. __. 20__ , протокол № __

Рекомендовано Науково-методичною радою університету
___. __. 20__ , протокол № __

Схвалено Вченою радою університету рекомендовано для використання в освітньому процесі протягом ____ років
« ____ » _____ 20 __ . протокол № __

Метою вивчення навчальної дисципліни «Робота з інформацією з обмеженим доступом» є виробити відповідальне відношення до інформації, що відноситься до державної та службової таємниці, відпрацювати навички та вміння роботи з носіями такої інформації, а також навички та вміння забезпечення режиму секретності і конспірації в практичній діяльності правоохоронних органів.

Вивчення курсу «Робота з інформацією з обмеженим доступом» передбачає засвоєння Здобувачами вищої освіти правових основ, принципів і правил обігу інформації з обмеженим доступом, порядку засекречення інформації, що складає державну та службову таємницю або іншу інформацію, доступ до якої обмежено, порядку допуску та доступу до такої інформації, відповідальності за порушення режиму секретності. Досягнення цієї мети відбувається за рахунок поступового виконання таких завдань:

- 1) вивчення базових теоретичних положень інформаційної діяльності;
- 2) аналіз нормативно-правових актів, що регулюють обіг інформації в Україні;
- 3) ознайомлення із особливостями здійснення роботи з інформацією з обмеженим доступом;
- 4) ознайомлення із особливостями практики забезпечення доступу до публічної інформації;

Підставами для вивчення навчальної дисципліни є соціальні, технологічні та комунікаційні процеси, що відбуваються у сучасному світі. Ступінь реалізації права на інформацію є відображенням рівня сформованості правової держави та громадянського суспільства. Право на інформацію, передбачене та гарантоване ст. 34 Конституції України, повинно реалізуватися у взаємообумовленому зв'язку зі ст. 3, 19, 32 та 68 Конституції України щодо неухильного дотримання правового порядку та вимог чинного законодавства, а також визнання людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканності та безпеки найвищими соціальними цінностями та пріоритетами.

В кожній країні діяльність в сфері національної безпеки, забезпечення правопорядку, дотримання прав і свобод людини, пов'язана з неминучим обмеженням обігу певної інформації, несанкціонований виток якої може призвести до негативних наслідків та спричинення шкоди людині, суспільству і державі. Завдання із забезпечення охорони, захисту та безпеки людини, суспільства та держави покладається на правоохоронні органи.

З огляду на те, що правоохоронна діяльність, яка здійснюється переважно негласно та пов'язана із обмеженнями деяких конституційних прав та свобод, а також відбувається в умовах та середовищі з високим рівнем протидії, раптовості та невизначеності, то від осіб, що залучені до виконання завдань оперативно-розшукової діяльності вимагається високий рівень відповідальності, стійкості, поміркованості та професіоналізму.

Оволодіння знаннями щодо роботи з інформацією з обмеженим доступом, дозволить виконувати завдання, що будуть покладені на випускників спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» під час

виконання професійних обов'язків у практичній діяльності правоохоронних органів.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Робота з інформацією з обмеженим доступом».

Згідно з вимогами освітньої програми Здобувачі набувають компетентностей, що забезпечать їх здатність успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність, і полягають у наступному.

Здобувачі освіти зможуть **знати**:

- нормативно-правову основу обігу інформації в Україні;
- правові інститути та основні поняття в сфері інформаційної діяльності;
- підстави та порядок обмеження доступу до інформації;
- повноваження суб'єктів, уповноважених обмежувати доступ до певної інформації.

Здобувачі освіти зможуть **вміти**:

- складати окремі правові документи під час роботи з інформацією з обмеженим доступом та наданням доступу до публічної інформації;
- здійснювати аналіз і тлумачення правових норм, що регулюють порядок обігу інформації;
- використовувати знання в практичній діяльності при розв'язанні типових ситуацій.

Здобувачі освіти зможуть отримати **практичні навички**:

- роботи із інформаційними ресурсами та відкритими базами даних;
- пошуку, обробки та узагальнення інформації з визначенням рівня її достовірності;
- розроблення обґрунтованих припущень та способів їх перевірки;
- планування діяльності та окремих дій.

Інтегральна компетентність бакалавра з менеджменту – це здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Компетенції за ОПП:

ЗК3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ПК3 Здатність визначати перспективи розвитку організації.

ПК4 Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ПК7 Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

ПК10 Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

ПК13 Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Обсяг навчальної дисципліни: 90 годин; 3,0 кредити ECTS.

Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1 Інформація, інформаційні відносини та інформаційна діяльність.

Визначення інформації, її види та галузі. Державна інформаційна політика та головні напрями її реалізації. Основні принципи інформаційних відносин. Права та обов'язки учасників інформаційних відносин. Суб'єкти та об'єкти інформаційних відносин. Інформаційна діяльність, її види та напрями. Сучасні інформаційні і комунікаційні технології та усвідомлена відповідальна робота з ними.

ТЕМА 2. Інформація з обмеженим доступом: поняття, види, особливості обігу.

Поняття та види інформації з обмеженим доступом, розмежування видів інформації з обмеженим доступом. Різновиди конфіденційної інформації, особливості їх обігу. Комерційна та банківська таємниці. Адвокатська та нотаріальна таємниця. Захист персональних даних. Таємна та службова інформації. Обіг та охорона таємної та службової інформації.

ТЕМА 3. Публічна інформація: поняття, класифікація, доступ.

Загальна характеристика поняття «публічна інформація». Поняття доступу до публічної інформації. Принципи забезпечення доступу до публічної інформації. Розпорядники публічної інформації. Види публічної інформації Активний аспект доступу до публічної інформації. Пасивний аспект доступу до публічної інформації. Регулювання активного і пасивного доступу Права та обов'язки громадян у сфері доступу до публічної інформації. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників інформації

ТЕМА 4. Міжнародні стандарти та правила в сфері обігу інформації.

Зміст міжнародної інформаційної діяльності. Нормативно-правові акти та міжнародні договори в сфері обігу інформації. Міжнародні стандарти обігу інформації. Право на приватність. Публічні фігури за міжнародними стандартами. Співвідношення національного законодавства та міжнародних правил щодо обігу та охорони інформації. Сучасні інформаційні загрози та виклики інформаційній діяльності та відносинам.

ТЕМА №5. Державна таємниця як вид таємної інформації.

Державна таємниця, її поняття та особливості обігу. Нормативно-правові акти та суб'єкти регулювання в сфері обігу державної таємниці. Структура та основні вимоги Закону України „Про державну таємницю”, загальні положення забезпечення режиму секретності.

ТЕМА №6. Порядок допуску та доступу до державної таємниці. Режим секретності.

Форми допуску до державної таємниці. Діяльність режимно-секретних підрозділів ОВС по наданню допуску до державної таємниці.

Порядок надання, відміна допуску до державної таємниці, призупинення його дії. Порядок доступу до державної таємниці.

Обов'язки і обмеження працівників системи НПУ, допущених до роботи з державною таємницею.

ТЕМА №7. Організаційно-правові заходи охорони державної таємниці та іншої інформації з обмеженим доступом. Відповідальність за порушення правил обігу інформації.

Державна політика щодо державної таємниці. Основні організаційно-правові заходи щодо охорони державної таємниці. Компетенція органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їхніх посадових осіб у сфері охорони державної таємниці. Засекречування та розсекречування матеріальних носіїв інформації. Дозвільний порядок провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею. Обмеження прав у зв'язку з допуском та доступом до державної таємниці. Відповідальність за порушення законодавства про обіг інформації з обмеженим доступом.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання (навчальний семестр, навчальний рік).

З навчальної дисципліни «Робота з інформацією з обмеженим доступом» передбачено:

- для денної форми навчання – залік;
- для заочної форми навчання - залік.

Критерії та засоби оцінювання успішності навчання

БАЛЛІ	ПОЯСНЕННЯ
5	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.

4	Питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтуються на знанні чинного законодавства, теорії та правозастосовної практики.
3	Питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не несуть істотного характеру ; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Курсант, студент, слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Для навчальної дисципліни «Робота з інформацією з обмеженим доступом» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають: тести, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; завдання (для проміжного контролю (по окремих темах) і підсумкового контролю знань); перевірка наявності та якості виконаних індивідуальних завдань та самостійної роботи; залік.

Додаток 2
до Робочої програми з навчальної
дисципліни «Робота з інформацією з
обмеженим доступом»

ІНФОРМАЦІЙНЕ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РОБОТА З ІНФОРМАЦІЄЮ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ»

Освітній ступінь: бакалаврський

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітня програма: «Фінансово-економічна безпека та ризик-менеджмент»
від 25.06.2019 р. №491

Статус навчальної дисципліни: вибіркова

Мова навчання: українська

Основні нормативні акти:

Конституція України, прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

- Закони та міжнародні нормативно-правові акти:

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

4. Директива 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_242

5. Директива № 2002/58/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС відносно обробки персональних даних та захисту конфіденційності у секторі електронних засобів зв'язку (Директива про конфіденційність та електронні засоби зв'язку) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b34

6. Европейская этическая хартия об использовании искусственного интеллекта в судебных системах и окружающих их реалиях. Принята на 31-м пленарном заседании ЕКЭП (Страсбург, 3-4 декабря 2018 года). URL: <https://rm.coe.int/ru-ethical-charter-en-version-17-12-2018-mdl-06092019-2-/16809860f4>

8. Загальна декларація прав людини прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015

9. Кодекс України про адміністративні правопорушення /Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122

12. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004/para80#n80

14. Кримінальний кодекс України // ВВР України. - 2001. - № 25-26. -

Ст.131 (з наступними змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

16. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/5076-17>

18. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3477-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

19. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11 лютого 2015 року № 183-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183-19>

21. Про державну таємницю : Закон України від 21 січня 1994 року № 3855-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>

23. Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років: Закон України від 9 квітня 2015 року № 316-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/316-19>

24. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

25. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22 грудня 2005 року № 3262-IV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15>

32. Про захист персональних даних: Закон України від 01 червня 2010 року № 2297-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

33. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України.— 1992.— № 48.— Ст.650. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

34. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26 грудня 2002р. // Відомості Верховної Ради України.— 2003.— № 12.— Ст.89.

35. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>

36. Про національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII // ВВР. - 2015, № 40-41, ст.379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

37. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 р. // Відомості Верховної Ради України.— 1992.— № 22.— Ст.303. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>

44. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

Підзаконні акти:

1. Деякі питання документування управлінської діяльності. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 55 URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п>

2. Деякі питання щодо спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного

отримання інформації. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 вересня 2016 р. № 669 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/669-2016-п>

3. Доктрина інформаційної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 25 лютого 2017 року № 47/2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#n12>

4. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: наказ Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16 листопада 2012 року № 114/1042/516/936/16875/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12>

5. Про види, розміри і порядок надання компенсації громадянам у зв'язку з роботою, яка передбачає доступ до державної таємниці. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 червня 1994 р. № 414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/414-94-п>

6. Про встановлення письмової форми трудових договорів з працівниками, діяльність яких пов'язана з державною таємницею. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 1994 р. № 779 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/779-94-п>

7. Про деякі питання захисту інформації, охорона якої забезпечується державою. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 281. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/281-2002-п>

8. Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю Наказ Служби безпеки України від 12.08.2005 № 440, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 17 серпня 2005 р. за № 902/11182. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>

9. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 31 липня 2017 р. за № 937/30805. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>

10. Про затвердження Положення про забезпечення режиму секретності під час обробки інформації, що становить державну таємницю, в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.1998 р. № 180 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/180-98-п>

11. Про затвердження положень з питань державної таємниці та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1601-2001-п>

12. Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних

системах. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2006 р. № 373 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-п>

13. Про затвердження Типової інструкції про порядок ведення обліку, зберігання, використання і знищення документів та інших матеріальних носіїв інформації, що містять службову інформацію. Постанова Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 736 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/736-2016-п>

14. Про Перелік посадових осіб, на яких покладається виконання функцій державного експерта з питань таємниць. Указ Президента України від 1 грудня 2009 року № 987/2009 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987/2009>

15. Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації: Постанова Пленуму Вищого адміністративного суду України від 29.09.2016 №10 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010760-16>

16. Рішення Конституційного Суду України № 12-рп/2011 від 20 жовтня 2011 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v012p710-11>

17. Рішення Конституційного Суду України № 2-рп/2012 від 20 січня 2012 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12>

18. Рішення Конституційного Суду України № 5-рп від 30 жовтня 1997 р. (справа К.Г.Устименка) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97>

Підручники:

1. Державна та комерційна таємниця. Нормативно-правове регулювання / Роїна О.М. – К.: КНТ, 2006. – 424с.

2. Оперативно-розшукова діяльність та додержання державної таємниці в країнах СНД: збірник законів про оперативно-розшукову діяльність та державну таємницю / Укладачі: Кириченко О.В., Зубач І.М., Новиков О.В., Білий А.В. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 464 с.

3. Право інтелектуальної власності [текст]: Акад.курс : підручник для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін. ; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. –К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. –696 с.

4. Закон України “Про доступ до публічної інформації” науково-практичний коментар. Видання ініційоване комітетом Верховної ради України з питань свободи слова та інформації і рекомендоване для використання в адміністративній та судовій практиці. URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/01/28/7efd195590f891f51d636939b9dd0ca9_1432818344.pdf

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Шлома Г.О. Службова таємниця в діяльності органів внутрішніх справ України // Південноукраїнський правничий часопис №4 (т), 2006 – С. 213 -221

2. Гриценко В.Г. Особливості забезпечення режиму таємниці в ОВС

// Південноукраїнський правничий часопис №3 (т), 2006 – С. 24 -31

3. Куценко Д.В. Охорона державної таємниці на стадії порушення кримінальної справ // Науковий вісник КНУВС №2(т), 2008

4. Куценко Д.В. Кримінально-процесуальні гарантії державної таємниці // Автореф. на здоб. наук. ступеня кандид. юр. наук. Київ, КНУВС, 2009 – С.20

5. Севрюкова Г.С. Особливості секретного діловодства під час оперативно-розшукової діяльності // Бюлетень з обміну досвідом № 175, 2008 – С. 168-174

6. Бервенко С.Л. Нормативно-правове регулювання обігу секретної інформації на об'єктах інформаційної діяльності // Науковий вісник КНУВС частина 2, №2, 2006 - С.95-100.

7. Долженков О.Ф., Ключев О.М., Пчолкін В.Д., Юнаков М.М. Режим таємності в органах внутрішніх справ України: Навч. посібник / Під заг. ред. акад. АПрН України, д-ра юрид. наук, професора Бандурки О.М. – Харків-Одеса: Вид-во ОЮІ НУВС, 2005.- 112 с.

8. Меживой В.П., Пекарський С.П., Рижков Е.В. Режим таємності // Електронний навчально-практичний посібник для курсантів та слухачів навчальних закладів системи МВС: Донецьк ДЮІ - 2009

9. Методичні рекомендації щодо практичного впровадження Закону України «Про доступ до публічної інформації» / [М. В. Лациба, О. С. Хмара, В. В. Андрусів [та ін.]; Укр. незалеж. центр політ. дослідж., 2-е вид. допов. – К.: [Агентство «Україна»], 2012. – 164 с. URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/01/29/3ef43a93cdb59564bd6c7e9e6f768cff_1432818463.pdf

Інші джерела:

Перелік рекомендованих періодичних видань:

1. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.
2. Вісник Академії митної служби України. Серія: «Право».
3. Вісник Конституційного Суду України.
4. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка.
5. Вісник Національної академії правових наук України
6. Вісник Національної академії прокуратури України.
7. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ.
8. Інформаційна безпека людини, суспільства, держави.
9. Криміналістика і судова експертиза.
10. Наука і правоохорона.
11. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ (серія юридична)
12. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ.

ОКРЕМІ САЙТИ ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

1. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: <http://www.ombudsman.gov.ua>
2. Служба безпеки України URL: <https://ssu.gov.ua>
3. Міністерство інформаційної політики України. URL: <http://mip.gov.ua/>
4. Міністерство юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua>
5. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua>
6. Практика ЄСПЛ. Український аспект. URL: <https://www.echr.com.ua>
7. Інститут розвитку регіональної преси. URL: <https://irrp.org.ua/>
8. Центр демократії та верховенства права (Інститут Медіа права). URL: <http://medialaw.org.ua/>
9. Інститут масової інформації. URL: <http://imi.org.ua/>
10. Центр політичних студій та аналітики «Ейдос». URL: <http://eidos.org.ua/#all>

6. Інтернет-ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України	www.zakon.rada.gov.ua
2. Сайт нормативно-правових документів Кабінету Міністрів України	www.kmu.gov.ua
3. Офіційний сайт судової влади	https://court.gov.ua
4. Офіційний сайт представництва Президента України	www.prezident.gov.ua
5. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України	https://minjust.gov.ua
6. Газета "Урядовий кур'єр"	www.ukcc.com.ua
7. Газета "Юридична практика"	www.practix.com
8. Офіційний сайт Служби безпеки України	https://ssu.gov.ua

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін, протокол від «24» червня 2020 № 20

**Завідувач кафедри
кримінально-правових дисциплін**

Світлана ШАЛГУНОВА